

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 39 (1968) 1995 m. spalio mėn. 10 d.

Eina 40 Metus.

Melbourne

Jėzuitų auklėjimo principas - siekti išsilavinimo ne dėl karjeros, o kad tarnautum visuomenei, kurioje gyveni

Arvydas Jockus

Truputį vėluodami mokslo metai prasidėjo atkurtoje Vilniaus jėzuitų gimnazijoje. Ji išsikūrė sugrąžintuose pastatuose šalia Sv.Kazimiero bažnyčios. Šiuo metu tai vienintelė privati katalikiška bendrojo lavinimo mokykla Lietuvoje. Vilniaus jėzuitų gimnazijos vardas mokyklai suteiktas gerbiant jos 400 metų istoriją, bet tikrojo gimnazijos statuso ji turės siekti kaip ir visos krašto mokyklos.

„Kaip ir visas pasaulio jėzuitų gimnazijas, mūsų mokyklą valdys direktorių taryba, - pasakojo direktorius kun. Antanas Gražulis. - Visus mokymo klausimus direktorius privalės aptarti su tarybos nariais“. Jais pakviesti žymūs lietuviai jėzuitai - provincijolas Lietuvai kun.Jonas Boruta, Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun.Gintaras Vitkus, Jungtinėse Valstijose gyvenantis jėzuitas tėvas Antanas Saulaitis ir kt.

Be to, siekiant išlaikyti deramą teikiama išsilavinimo lygį, ir direktorių tarybai, ir mokytojams talkins patariamasis komitetas. Kiekvieną discipliną kuruos 3-4 žymūs pedagogai iš kitų mokyklų ar universitetų profesūra. Jie keletą kartų per metus lankysis pamokose, stebės mokytojų darbą, patars, į ką reikėtų kreipti didesnę dėmesį. Kviesiniai menininkai konsultuos vadovybę architektūros, dailės puošybos klausimais, jie padės sukurti estetišką aplinką, neperkrautą religiniais simboliais.

Tikybai bus skirta tik viena savaitinė pamoka. Ją ves trys sesutės vienuolės, vyresnėms klasėms - direktorius. Be to, kaip ir kitose jėzuitų gimnazijose, kartą per savaitę vietoje pamokos pedagogai ir moksleiviai dalyvaus šv.Mišiose. Gimnazijoje kiekviena pamoka prasidės ir baigsis bendra malda. O mokytojai rinksis susikaupti, susimąstyti ar pasimelsti tyloje, kad į pamokas išeitų ramūs, nesuirzę. Mokytojai su gimnazijos vadovybe pasirašė vienų metų sutartį. Visi jie - savo srities specialistai, Vilniaus universitetų daktarai.

Įdomu, kad šioje gimnazijoje iš mokytojų bus reikalaujama garsiai neskelbti mokinių pažymių. Iš pagarbos moksleiviui - kad silpnesnis nesigrauztų ir nesidrovėtų klasės draugų. Gimnazijoje visi moksleiviai sustiprintai mokysis vokiečių ir anglų kalbų. aukštesniosiose

klasėse moksleiviai susiskirstys į grupes pagal savo polinkius ir gabumus - vieni ruošis tapti vokiečių, anglų ar lietuvių kalbos specialistais, kiti - istorikais, matematikais ir pan.

Gimnazijai sugrąžintuose pastatuose kol kas nėra nei valgyklos, nei virtuvės, nei sporto ar aktų salių. Sportuoti mokiniai šiais metais eis į gretimas mokyklas. Direktorius norėtų atgauti šalia esantį sklypą, kur kadaise buvo jėzuitų daržas. Čia būtų galima įrengti stadioną ir pagalbines patalpas. Kol kas šie norai lieka svajonėmis. Neaišku ir tai, ar gimnaziją, išlaikys Vilniaus savivaldybė. Kun.Gražulio nuomone, miesto valdžia turėtų gimnaziją paremti, nes ji miestui bus naudinga, be to, teiks valstybės nustatytą išsimokslinimą.

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas kun.Jono Borutos klausia, kas bendra jėzuitų gimnazijoms visame pasaulyje, kokios jėzuitų švietimo gairės. Pasak kun.J.Borutos, svarbiausias jėzuitinio išsilavinimo bruožas yra tas, kad lavindamasis mokinys siektų ne asmeninės karjeros, bet tarnauti visuomenei to krašto, kuriame auga ir bręsta. Nuo ordino įkūrėjo šv.Ignaco Lojolos laikų

pagrindinis jaunuolių ugdymo principas buvo „tarnaujanti meilė“.

Prieš metus Lietuvoje lankėsis jėzuitų švietimo ir mokslo įstaigų vyriausiasis vodovas tėvas Vincentas Domimuco apie tai yra pasakęs taip:

„Nesame tokie naivūs ir nemanome, kad švietimas, žinios, išsilavinimas gali žmogų padaryti dorą. Iš šio amžiaus patirties žinome, kad puikiausio universitetinio išsilavinimo žmogus, rytą klausėsis Mozarto, vakare skaitęs Goethe, kitądien gali pasiūsti į pražūtį dujų kameroje šimtus žmonių. Išsilavinimas automatiškai nepadaro žmogaus nei žmogiškesniu, nei didesniu krikščionimi. Todėl visas žinias ir faktus reikia pamąstyti tiesos, gėrio ir blogio požiūriu. Tai vienas pagrindinių jėzuitų lavinimo kryptį. Jėzuitai taip pat pabrėžia žmogaus įsipareigojimą kitiems. Siekiame įtikinti jauną žmogų, kad asmeninė laimė nepasiekama rūpinantis vien savimi. Nes tik mokydamasis tarnauti kitiems, gyvendamas dėl kitų, žmogus gali pasijusti laimingas. Todėl šalia akademinio lavinimo labai svarbu ugdyti žmogų bendruomenės nariu, jautrų kitų žmonių rūpesčiams.

"L.A."

Telšių Kunigų Seminarijos ką tik įšventinti kunigai ir dijakonai su savo Telšių Vyskupu J.E. Antanu Vaičiūm

Lietuvos vyskupų konferencijos nuolatinės tarybos pirmininkas Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Bačkis išplatino pareiškimą, kuriame aptaria Lietuvos Katalikų Bažnyčios nusistatymą dėl Lietuvos seime svarstomo Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo.

Pareiškimas

1995 m. rugsėjo 19 d. Lietuvos Respublikos Seime buvo pradėta svarstyti Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo projektas.

Vyskupų Konferencija atidžiai stebi svarstymą ir dėl priimtų

pirmųjų aštuonių straipsnių reiškia susirūpinimą, nes aiškiai jaučiama tendencija tradicines Lietuvos konfesijas sulyginti su sektomis. Naujai priimti straipsniai apsunks Bažnyčios sielovadą mokyklose ir

Sektos ir religiniai judėjimai Europoje

Vienoje tris dienas - nuo rugsėjo 14 iki 16 vyko Europos Vyskupų konferencijų tarybos surengtas tarptautinis susitikimas, skirtas sektų ir naujų religinių judėjimų plitimui Europoje, ypač Rytinėje Europos dalyje, kur neseniai prasidėjusiais laisvės laikais, šie religiniai judėjimai ypač gausiai reiškiasi.

Susitikime pavadintame „Sektos ir religiniai judėjimai Europoje“, kartu su Europos Vyskupų konferencijų tarybos delegatais, dalyvavo Sv.Sosto ir kitų Europos tradicinių krikščioniškų Bažnyčių atstovai.

Sio pasitarimo tikslas buvo sielovadinė sektų plitimo reiškinio refleksija. Religinis pliuralizmas ir jo pasėkmėje atsiradamas naujų tikybinių grupių, savo doktrina panašių į krikščionybę, į rytų religijas arba turinčių ir krikščioniškų ir rytietiško elementų, šiuo metu labiausiai jaučiasi rytinėje Europos dalyje. Ten sektos suranda palankesnę dirvą, nes komunistų valdymo laikais pažeistas ar visai nutrauktas ryšys su krikščioniška tradicija, dabar prasiveržia labai dideliu dvasingumo poreikiu. Sektos, savo ezoterine ar apokaliptine doktrina, savo pažadais patenkinti žmonių materialinius ir dvasinius lūkesčius, turi itin didelę paklausą.

Vienoje vykusiam susitikime buvo pabrėžta, kad katalikų Bažnyčios sektų atžvilgiu užimamoje pozicijoje turi būti uderinti du dalykai: reikia gerbti žmonių dvasines paieškas, bet kartu reikia nuolat pabrėžti, kad tikras išganantis dvasingumas be Evangelijos ir be bendruomenės nėra įmanomas. Be to, turėtų būti užkirstas kelias toms sektoms, kurios savo veikla prieštarauja sąžinės laisvės ir žmogaus asmens orumo dėsniams. Tačiau tai - jau valstybės pareiga.

Vienos susitikimo dalyviai nusprendė paplatinti informacijos apie atskirų sektų ir naujų religinių judėjimų doktrina, palyginti ją su katalikų Bažnyčios mokslu, kad žmonės susiduriantys su raginimu tapti sektų nariais, turėtų objektyvesnės informacijos apie vieno ar kito judėjimo veiklą bei tikslus. O svarbiausia, - buvo pabrėžta Vienoje, - Bažnyčia turi labiau pasirūpinti savo narių krikščionišku ir bažnytiniu sąmoningumu.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

kariuomenėje, ir ji negalės atlikti tos misijos, kurios iš jos laukia visuomenė - efektyviai prisidėti prie žmonių dorinio ugdymo.

† Audrys Juozas Bačkis,
Lietuvos Vyskupų Konferencijos
Nuolatinės Tarybos Pirmininkas

Lietuvos dievdirbio žodžiai - ir Europai, ir popiežiui

Ričardas Vitkus

Rugsėjo 9 d. Kryžių kalną prie Šiaulių rinkosi tikintis Lietuvos jaunimas. Kaip ir jų bendraamžiai bei bendraminčiai, susirinkę Belfaste (Siaurės Arija), Paryžiuje (Prancūzija), Santjago de Komposteloje (Ispanija), Drezdene (Vokietija), televizijos tilto pagalba jie galėjo tiesiogiai bendrauti su popiežiumi Jonu Pauliumi II tarptautinio renginio „EurHope“, vykusio Italijos mieste Lorete, metu.

Į Kryžių kalną susirinko apie 10 tūkst. jaunučių iš visos Lietuvos, atvyko Latvijos ir Estijos tikinčiųjų.

Dvi procesijos iš Šiaulių ir Meškuičių, nešdamos tautodailininko dievdirbio A.Teresiaus padirbtą kryžių ir koplytstulpį, patraukė Kryžių kalno link. Iš Meškuičių į Kryžių kalną patraukusi tikinčiųjų kolona nusitęsė per du kilometrus. Kryžių ir koplytstulpį giedodami nešė visų Lietuvos vyskupijų atstovai pakaitomis, kas 3 kilometrus ir 300 metrų perduodami juos kitos vyskupijos atstovams.

Į Kryžių kalną atnešus bei čia pastatytus kryžių ir koplytstulpį pašventino Jo Eminencija kardinolas Vincentas Sladkevičius.

7 val.vak. Kryžių kalne buvo aukojamos šv.Mišios, kurias kancelebravo kard.V.Sladkevičius, apašt.nuncijus Baltijos kraštams arkiv.Justo Mullor Garcia, Lietuvos vyskupų konferencijos pirm.arkiv.Juozas Audrys Bačkis, kiti Lietuvos vyskupai bei du vyskupai iš Latvijos. Mišių metu giesmes giedojo jungtinis Šiaulių šv.Ignaco bažnyčios bei Kauno sakralinės muzikos mokyklos choras „Giesmė“.

Po Šiaulių bei Kretingos religinio jaunimo kultūrinių programų bei per Italijos telekompanijos RAI didžiuliam telekranam pademonstruoti ištraukę iš Lietuvos televizijos filmo „Ramybė jums“ apie 1993 metų popiežiaus vizitą į Lietuvą priartėjo šio renginio kulminacija.

21 val.35 mins. prasidėjo transliacija iš Loreto. Po to, kai popiežius pasveikino jaunimą, susirinkusį prie Kryžių kalno, daugelis uždegė žvakutes, o paskutiniuosius Sv.Tėvo žodžius palydėjo entuziastingi šauksmai.

21 val.55 mins. prasidėjo tiesioginė transliacija iš Kryžių kalno. Šią laidą vedusiam RAI telekompanijos žurnalistui pristačius čia susirinkusius žmones ir pasakojant Kryžių kalno ir kartu lietuvių tautos kelią, buvo

demonstruojami trys siužetai: apie popiežiaus vizitą į Lietuvą, šv.Kazimiero, Lietuvos globėjo, palaikų perkėlimą į Arkikatedrą bei tą pačią dieną sumontuotas siužetas apie kryžiaus ir koplytstulpio nešimą į Kryžių kalną.

Po to Šiaulių šv.Ignaco bažnyčios chorui giedant giesmę „Kryžiaus šventas“ kalbėjęs koplytstulpio ir kryžiaus autorius A.Teresius paminėjo, kad šis kalnas buvo nusiaubtas keturis kartus. Į popiežių visos Lietuvos tikinčiojo jaunimo vardu kreipėsi Vilniaus universiteto

studentė D.Maksvitytė.

Sventė Kryžių kalne tęsėsi ir pasibaigus tiesioginei transliacijai iš Loreto. Čia susirinkę žmonės giedojo šventąsias giesmes, šoko, dainavo iki antros valandos nakties.

Renginyje dalyvavusi 25 m.vienuoelė sesuo Agnė iš Klaipėdos sakė dar kartą įsitikinusi savo prieš penkerius metus pasirinkto kelio teisingumu bei tuo, kad per tikėjimą galima bendrauti su viso pasaulio žmonėmis. Iš Johannesburgo (PAR) į Kryžių kalną atvykusi 26 m. gydytoja, Indijos pilietė Krichna

Bhatt-Acharya sakė, kad Lietuvoje pamačiusi gintaru inkrustuotą Kryžių kalną vaizduojantį paveikslą, iš pradžių pagalvojo, jog tai dailininko fantazija.

Į šventę Kryžių kalne buvo atvykusi ir Marija Mironova. Jos anksti mirusiam sūnui rusų aktoriumi Andrejui Mironovui kryžius šiame kalne buvo pastatytas prieš septynerius metus. Dėl tokiu būdu išreikštos pagarbos jos sūnui Marija Mironova sakėsi Šiaulius ir Lietuvą laikanti antra savo tėvyne.

„L.R.“

Caritas veikla Vilkaviškio vyskupijoje

Vargšų vaikų maitinimas Sv.Vincento parapijoje Marijampolėje

Šią vasarą grįžęs iš Kanados atostogų kun.K.J.Ambrasas aplankė savo tėviškę ir domėjosi Vilkaviškio vyskupijos Caritas veikla. Šiuo klausimu jis kalbino gydytoją Emiliją Montvilienę, vyskupijos Caritas vedėją, ir paprašė atsakyti į keletą klausimų.

Jūs, berods, esate Caritas organizacijos įkūrėja Vilkaviškio vyskupijoje. Gal kalbėtumėte apie tai plačiau papasakoti?

Prasidėjus atgimimui Lietuvoje, iškilio būtinybė susirūpinti ypač jos dvasiniu atgimimu. Todėl 1988 m. rugpjūčio 25 d. susirinko Kaune būrelis moterų bei vienuolių ir septynių narių iniciatyvinė grupė įkūrė katalikišką moterų sąjūdį, kuris vėliau pasivadino Lietuvos Caritas Federacija. Man teko kurti Caritas organizaciją Vilkaviškio vyskupijoje. Caritas kūrėsi nesunkiai ir greitai išsiplėtė po daugelį parapijų, nes kiekvienoje parapijoje buvo nemažas būrelis Bažnyčiai ištikimų žmonių, kurie ir

sovietiniais laikais rūpinosi dvasiniu gyvenimu.

Papasakokite apie svarbesnius nuveiktus darbus.

Caritas yra struktūriškai susiformavusi, visiems žinoma ir reikalinga organizacija. Jos veikla reiškiasi per šias tarnybas: šeimos, žmogaus ugdymo, socialinio darbo, ligonių ir ekonominę.

Daugiausiai nuveikta šeimos ir socialinio darbo srityje. Šeimos problemoms spręsti mūsų vyskupijoje yra įsikūrę penki šeimos centrai. Jie koordinuoja jaunimo ruošimą šeimai, jaunavedžių ruošimą katalikiškai santuokai ir t.t. Socialinė tarnyba padeda žmonėms materialiai, globjami našlaičiai, vieniši seneliai, daugia vaikės šeimos, kaliniai ir kiti pagalbos prašantys. Įkurti trys senelių globos namai. Septyniuose vargšų vaikloose gauna sriubos keli šimtai alkanų vaikų.

Žmogaus ugdymo darbą suprantame kaip mūsų pačių ir į mus besikreipiančių dvasinio išprusimo kėlimą. Juk mes vadovaujamės savo darbe Palaiminto Arkiv.J.Matulaičio sūkiu: Kilti ir kelti. Tokio sunkaus darbo neįsivaizduojame be maldų, rekolekcijų ar kitokių dvasinio pastiprinimo formų. Platiname religinę spaudą, literatūrą. Padedame įkurti katalikiškus darželius, mokyklas. Ligonų

tarnyba pirmiausia rūpinasi suteikti ligoniams dvasinę pagalbą. Beveik kiekvienoje ligoninėje įsteigtos koplytelės. Ligoniams teikiama ir konkreti medicininė pagalba vaistais ir slaugos priemonėmis. Šią pagalbą gauna vykupijos Caritas vaistinėje.

Labai mažai turi galimybių pasireikšti ekonominė tarnyba, nes Lietuvoje dar yra mažai turtingų žmonių suprantančių gailingumą, be to, ir įstatymai labdarai nepalankūs. Bažnyčia mums taip pat mažai gali padėti, nes daug lėšų skiria maldos namų atstatymui. Mes bandome steigti kirpyklas, batų taisyklas, bet neturime tam reikiamos įrangos.

Ar turite rėmėjų užsienio lietuvių tarpe, gal palaikote ryšius su Australijos lietuviams?

Labiausiai mus remia Amerikos lietuviai. Pastaruoju metu mus pradžingia Lietuvos vyčiai. Jų prezidentas Robertas Boris suorganizavo jau keletą milijoninės vertės medikamentų ir slaugos priemonių siuntas.

Vokietijoje gyvenantys kun.K.Senkus, J.Sarapinavičius, P.Prahl beveik reguliariai atsiunčia drabužių, vaistų.

Su Australijos lietuviams neteko bendrauti. Tikimės, kad po šio straipsnio gal kas nors susidomės Caritas eikla mūsų vyskupijoje.

Kokie Jūsų ateities planai?

Manau, kad Apvaizdai, geradariams padedant, dirbsime ir toliau Dievui ir Tėvynei. Juk pats Kristus rodė savo pavyzdžių gailingumą ir meilę žmogui.

Turime viltį, kad vietinių ir užsienio geradarių pagalba sugebėsime tiesti vargšams būtiniausia materialinę ir ypač dvasinę pagalbą.

Svajojame apie parapijos namus prie kiekvienos parapijos bažnyčios, kur galėtų atgimti katalikiškas bendruomenės gyvenimas.

Dėkoju už išsamius atsakymus, linkiu Jums visokeriopos sėkmės, Dievo palaimos, kad visos svajonės išsipildytų.

Pokalbį užrašė Irena Sverčiauskienė

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Vilniaus užsienio politika

Kai Mindaugas suvienijo lietuvių gentis, gimė Lietuvos valstybė. Vakaruose kryžiuočiai užėmė prūsų šalį ir priartėjo prie Lietuvos sienų. Jie pasistatė tvirtovę Klaipėdoje. Rygoje įsikūrė kitas vokiečių ordinas, kuris puolė Lietuvą iš šiaurės. Riterių užduotis buvo užimti šalį ir atversti į katalikų tikybą mūsų prosenelius. Šitie pavojai bene bus paskubinę Lietuvos susivienijimą.

Lietuva buvo beveik atskirta nuo Baltijos jūros. Lietuvos valdovai buvo priversti perleisti Zemaitiją stipriam riterių ordinui. Tik žemaičiai tokio perleidimo nepripažino ir keletą kartų sukilo sugriaudami vokiečių tvirtoves. Vis tik nei vienas iš mūsų valdovų nekilo mintis veržtis patiem ir vakarus, prie Baltijos jūros, nes ten buvo didelė karinė persvara. Ordinui tada talkininkavo visa eilė Europos kunigaikštčių. Jį palaikė pats popiežius. Lietuviai gal būtų galėję įsitvirtinti Prūsijos dalyje padėdami gintis prūsų broliam. Tik tada dar nebuvu suvienytos Lietuvos, kuri tai galėtų padaryti.

Vilniaus valdovai tenkinosi atmušdami riterių puolimus, o patys veržėsi į rytus, į slavų žemes, kur

Rašo dr. Jonas Kunca

nesutiko didesnio pasipriešinimo. Rytų ekspansija iki Juodosios jūros turėjo dvigubas pasėkas: 1) Lietuva tapo viena iš didžiausių Rytų Europos valstybių ir 2) gera dalis lietuvių tautos nutautėjo ir išnyko slavų jūroje.

Tik po Žalgirio mūšio atsirado galimybė atgauti prarastą pajūrį ir gal dalį Prūsijos. Dėl nelabai aiškių priežasčių Vytautas su savo kariuomene pasitraukė iš Ordino žemių nemėgindamas užimti nei Klaipėdos, nei Prūsijos dalies. Kadangi Ordinas dar kariavo su Jogailos armijom, tokia lietuvių intervencija galėjo būti sėkminga. Aišku, dabar mums sunku įvertinti anų laikų aplinkybes.

Istorijos raida padėjo mums atgauti priėjimą prie Baltijos jūros. Gal ateityje galėtumėm prailginti mūsų pajūrį kolonizuodami dalį Rytprūsijų. Tam reiktų labai subtilios Vilniaus politikos nukreiptos į ateitį. Rodos tokios neturime. Tik girdime nerealius šūkavimus apie Rytprūsijų atsiėmimą.

Būdami tarp didžiulės Rusijos su

jos ekspansiniais instinktais ir Vakarų Europos, privalome planuoti, kaip išsaugoti mūsų šalies laisvę. Vienintelis kelias: įstoti į Europos Uniją ir NATO, kad Europa ir JAV garantuotų mūsų teritorijos neliečiamumą. Dėl to nėra nuomonių skirtumų. Ir valdžia, ir opozicija ir visa tauta yra už šią politiką. Tik ar mūsų vadai tinkamai realizuoja šią norą? Juk ko nors norėti yra vienas dalykas, o tą atsiekti jau visai kitas.

Europa ir iš vis Vakarai yra suinteresuoti, kad siena su Rusijos Federacija vėl nepasistūmėtų į Vakarus. Jie mielu noru mus priimtų į savo tarpą bet su tam tikrom sąlygom. Įstojančios į Uniją valstybės privalo turėti įgyvendintą demokratiją ir atsiekusios ekonominį gerbuvį panašų į kitų unijos narių. Jų karinės jėgos privalo būti paruoštos taip, kad galėtų integruotis į Unijos ir NATO gynybą.

Atrodo, tai nedideli ir racionalūs reikalavimai. Bet mes toli gražu jų neįsipildom. Mūsų demokratija prasideda ir baigiasi laisvais rinkimais, bet valstybės gyvenime ji dar nėra pilnai įpraktuojama. Turime administracinę netvarką,

išpūstą biurokratiją ir korupciją kuri siekia aukštas valstybės institucijas. Per 5 nepriklausomybės metus čia atsiekėme tikrai per mažai, o gal ir nieko. Tuo patys užkertame kelią į Europos Uniją. Ekonominis progresas labai menkas. Tiesa, jau įgyvendinta privatizacija, bet ne kaip turėjo ir galėjo būti. Ji davė progą beveik už nieką išsidalinti brangias įmones ir pastatus. Valstybės išdaz iš jos neturėjo apčiuopiamos naudos. Kol kas išlaikomas savo valiutos stabilumas, kurio ateitis priklausys nuo šalies produkcijos ir eksporto pakilimo, stagnacijos ar smukimo. Pirkimas, pardavimas ir spekuliacija, kaip kad yra dabar, yra faktinė ekonomija, kuri galų gale šalį privestų prie bankroto. Čia privalom gerokai pasistengti.

Mūsų kariuomenė yra dar vystykliuose. Ją teks skubiai patobulinti.

Kaip matome, dar nesame pasiekę stovio, kuris mums leistų pretenduoti į įstojimą į Europos Uniją ir NATO. Gerų norų ir prašymų priimti į europiečių tarpą čia neužtenka. Būtų naudingiau, jei mūsų politikai ir valdžios pradėtų šalinti kliūtis kelyje į Europos Uniją. Tuo jie pagerintų ir mūsų žmonių gyvenimą ir pasitikėjimą demokratija ir savimi.

Svarbiausia - atsikratyti kriminalinio režimo

Manau, kad Romualdo Ozolo veiksmą galima iki galo suvokti tik dar vieno įvykio, būtent Audriaus Rudžio atstatastinimo kontekste.

Tiek Rudys, tiek Ozolas iškėlė problemą, kurią buvo galima nujausti jau po 1992 m. rinkimų. Nors rinkimai buvo demokratiniai, neįmanoma nesuvokti, kad juos laimėjo partija normalia šio žodžio prasme. Kitaip tariant, situacija faktiškai panaši į tą, kokia buvo Vokietijoje 1933 metais, kai rinkimų keliu naciai atėjo į valdžią.

Nors iš pirmo žvilgsnio toks palyginimas atrodo lėkštas, tačiau išlieka principinis klausimas: ar

Vytautas Radžvilas

mes, o konkrečiai - politinės jėgos, turime traktuoti, kad Lietuvos politinė sistema yra normali, ar vis dėlto turim suvokti, kad faktiškai vyksta keistas žaidimas be jokių taisyklių. Ir man regis, pagrindinė problema, kuri kyla opozicijai - ar ir ji privalo laikytis šitų žaidimo taisyklių. tai nerieškia, jog turime agituoti LDDP nuversti jėga ir pan. Svarbiausia tai, ar galima žaisti politinį žaidimą suvokiant, kad dabar pats stipriausias šio žaidimo dalyvis nėra normali politinė partija. Atsiradusi dviprasmybė kaip tik

dabar ima kilti į paviršių, nes, viena vertus, opozicija tarsi teigia, kad ji yra politinė opozicija, bet, antra vertus, kol žaidimo sąlygas diktuoja partija, kuri Lietuvoje palaiko kriminalinį režimą (aš nebijau šio žodžio), ar toks politinis oponavimas yra pakankamas.

Ir štai šioje kryžkelėje du žmonės - Rudys ir Ozolas - pasielgė diametriškai priešingai. Rudys, galima sakyti, nuėjo į struktūras suvokė, kad Seimas yra nieko nebereikianti institucija. Bet panašu, kad tai yra būtent tos struktūros, kurios užsako dabartiniam Seimui (turiu omeny jo daugumą) muziką.

Ozolo sprendimas yra iš principo kitoks. Jis savo veiksmu parodo, kad bet kokie mėginimai žaisti vadinamąjį partinį politinį žaidimą šiandien beprasmiški, kol nebus išspręstas Lietuvos klausimas Nr.1 -

atsisakyta šito kriminalinio režimo.

Man regis, kad šioje situacijoje yra įmanomas ne tiek politinis, kiek pilietinis veiksmas. Ozolo viešą laišką premjerui aš supratau ne kaip tam tikros partijos atstovo, o būtent kaip žmogaus, Lietuvos piliečio pasakymą, kad jam tokio gyvenimo jau gana. Jeigu Lietuvoje atsirastų daugiau žmonių, kurie lygiai taip pat asmeniškai tiesiai ir aiškiai pasakytų, kad mes šitame žaidime, kuris vadinamas politika (aš manau, kad tai yra pseudopolitika), nedalyvausime, ir jeigu jų būtų tiek, kiek Sąjūdžio laikais susirinkdavo Vingio parke, šitas nežmoniškas valstybės ir žmogaus naikinimas, manyčiau, labai greitai baigtųsi.

Manau, Ozolo veiksmas yra labai atsakingas ir labai drąsus. Reikalas tik tas, kiek jį supras ir parems visuomenė. „L.A.“

Rusija gąsdina karu Europoje

Rugsėjo 7 d. Taline priimtame bendrame komunikate Lietuvos, Latvijos ir Estijos Prezidentai dar kartą patvirtino savo valstybių pasiryžimą kuo anksčiau prisijungti prie NATO ir išreiškė įsitikinimą, kad „NATO išlieka svarbiausiu saugumo ir stabilumo Europoje garantu“. O rugsėjo 7-ąją Maskvoje Rusijos prezidentas B.Jelcinas perspėjo Ispanijos ministrą pirmininką Felipe Gonzales, pirmininkaujantį Europos Sąjungos posėdžiui, ir ES komisijos vadovą Jacques Senterą, kad Rusijai teks kruopščiai įvertinti santykius su NATO, kad Rusija neleis spręsti Europos problemų jai nedalyvaujant. Kitą dieną jis pareiškė, kad „politikos lyderiai, kurie dabar palaiko NATO išpūtimo idėją, turi gerai pagalvoti ir būti labai atsargūs“, nes karo gaisras gali išsiliepsnoti visoje Europoje. „Kodėl aš esu prieš NATO plėtimą?“ - klausė B.Jelcinas ir atsakė, jog nutarimas NATO pajėgoms bombarduoti serbų pozicijas Bosnijoje rodo, „kas galėtų atsitikti, jei NATO būtų prie pat Rusijos federacijos sienų“. Beje, jis teigė, kad santykiai su Baltijos valstybėmis „bus kuo normaliausi ir

civilizuoti“, o Lietuvai ir jos vadovams prisipažino jaučiąs „kuo šilčiausias simpatijas“.

Lietuvos užs.r.ministas P.Gylys, rugsėjo 12 d. kalbėdamas apie B.Jelcino perspėjimą, siūlė Maskvai „nedramatizuoti situacijos“, nes Lietuvos „žingsniai prieš nieką nenukreipti“, bet ji turi pasirinkti savo saugumą užtikrinantį kelią.

Tačiau rugsėjo 8 d. B.Jelcinas buvo pagrasinęs, kad jei Vakarai neapsigalvos ir NATO nenutrauks bombardavimų, serbams Rusija mestelės ką nors „karštesnio“ negu humanitarinė pagalba. Rusijos gynybos ministras P.Gračiovas, rugsėjo 11 d. kalbėdamas telefonu su JAV gynybos ministru W.Perry, pabrėžė, kad NATO akcijos iš esmės peržengė JTO mandato taikos palaikymo operacijoms šiame regione nustatytas ribas, o nuostatos ignoruoti Rusijos nuomonę - neleistinos. Pasak Rusijos ministro, tolesni NATO veiksmai negali neturėti įtakos tam, kaip Rusija vykdys kai kurias tarptautines sutartis kariniais klausimais, bet buvo sutarta, kad abu karinių žinybų vadovai konsultacijas tęs.

JAV Baltųjų rūmų spaudos

atstovas M.McCurry pranešė, kad rusų susirūpinimas dėl Jugoslavijos seniai žinomas, bet nesą jokių požymių, kad jų pozicija pasikeitė, jog Bosnijos konfliktą galima ir reikia spręsti diplomatinėmis priemonėmis.

Rusijos spaudoje rašoma, kad rugsėjo 8 d. B.Jelcino kategoriški pareiškimai buvo susiję su būsimu rugsėjo 9 d. Rusijos Dūmos neeiliniu posėdžiu, kuriame deputatai pareiškė, kad NATO siekia fiziškai sunaikinti serbus, todėl Rusija turi imtis pačių rimčiausių veiksmų serbams, savo interesams

Balkanuose ir visoje Europoje apginti. Pagarsėjęs išpuoliais prieš demokratiją Rusijos liberalų demokratų partijos vadovas V.Zirinovskis siūlė suteikti serbams karinę pagalbą, atleisti „gėdos ministrą“ - Rusijos užs.min.A.Kozyrevą, iškeliant jam baudžiamąją bylą dėl blogos Balkanų politikos. Deputatai paragino Rusiją imtis ekonominių sankcijų prieš Kroatiją, o Rusijos atstovą JT ipareigoti vetuoti visus pasiūlymus, kad visos valstybės suvoktų Rusijos svarbą.

Ona Mickevičiūtė „E.L.“

Kaliningradas dar nebus demilitarizuotas

Kaliningradas negali būti demilitarizuotas, kadangi Europoje

iki šiol dar nesureguliuoti tarptautinio saugumo reikalai. Taip mano politinio judėjimo „Pirmyn, Rusijai“ lyderis, Valstybės dūmos deputatas Borisas Fiodorovas. Apie tai buvęs Rusijos finansų ministras

kalbėjo spaudos konferencijoje, baigdamas vizitą Kaliningrado srityje.

Jo nuomone, iširus Varšuvos sutarčiai, NATO priartėjo prie Rusijos sienos, o tarptautinio saugumo problemos liko neišspręstos. NATO itaka ypač

(Nukelta į 4-tą psl.)

Kodėl Katalikų Bažnyčios mokyme nepritariama dirbtiniams apvaisinimo būdams?

Katalikų Bažnyčios doktrina dėl dirbtinio apvaisinimo ne kūne buvo patvirtinta Tikėjimo Doktrinos Kongregacijos dokumente „Donum vitae“, „Katalikų Bažnyčios Katekizme“ ir Popiežiškiosios sveikatos tarybos dokumente „Carta degli Operatori sanitari“.

Mokslininkai, teisininkai, gydytojai ir ciliniai piliečiai stoja į dvi puses: vieni - už dirbtinio apvaisinimo techniką (bent jau tam tikroms aplinkybėms), kiti - prieš.

Akivaizdu, kad tokios rimtos ir sudėtingos problemos, kurių pagrindinis veikėjas yra žmogiškoji būtybė, net gali priklausyti nuo emocijų, grupių interesų ar mokslo laimėjimų. Katalikų Bažnyčia gina asmens orumą ir teises - juk kiekvienas žmogus turi teisę gimti natūraliu, žmogišku būdu, iš deramai susituokusios poros; būti laukiamas tėvų, kurie privalo suteikti jam šeimos aplinką. Laboratorinė produkcija „in vitro“ (mėgintuvėlyje) prieštarauja Dievo planui, moraliniam gyvybės suteikimo dėsniui, be to, tai žeidžia asmens orumą.

Tie, kurie reikalauja ir nori kūdikio dirbtinio apvaisinimo metodais, yra daugiausia sutuoktiniai, kurie negali kitaip susilaukti vaikų. Paskutiniaisiais metais, išplitus laisvamanybei, prie jų prisideda pavieniai žmonės ar vadinamosios „nesusituokusios poros“ (tos pačios lyties).

Kūdikis yra pažeminamas, nepaisant jo gimto asmeninio orumo ir neliečiamų teisių. Tai vertybė, kuri negali būti eksploatuojama ar paverčiama objektu. Dirbtinio apvaisinimo technika supainioja vertybes ir teises į neišnarpliojamą kamuoli.

Embrionų produkcija ir užšaldymas yra tikrai amoralus ir draustinas veiksmas. Gali būti gaminamas nenormuotas embrionų kiekis - kaip kam patinka. Tai duoda pradžiūnetisėtumui. Viso to priešzastis - amoralumas. Technologinės embrionų gamybos galimybės nepadaro šio veiksmo teisėto. Sie embrionai yra žmogiškos būtybės su savo kilnumu ir teisėmis. Jų gamyba lyg „daiktų“ ar „industrijos produktų“ - leidžia manyti, kad asmens idėja radikaliai prieštarauja sveikam protui.

Neteisėtumas plinta toliau. Pirmiausia dėl embrionų išsaugojimo - siaubinga užšaldyti juos tyrimams, kurie bus naudojami vėliau, kai prisireiks. Pasibaistina ir kocktu manyti, kad jie gali būti panaudoti netinkamai, kad ir gydymo tikslams. Lygiai baisu galvoti, kad jie gali būti sunaikinti ir išmesti kaip nereikalingi daiktai. Norint patenkinti gimdymo troškimą, gaminama daugybė embrionų ir tik keli implantuojami. Nepanaudoti embrionai vėliau saugomi arba sunaikinami. Nė vienas šių sprendimų neatitinka moralės principų, o pastarųjų lažymas yra nusikaltimas žmogaus gyvybei.

Sutuoktiniai ar vieniša moteris neturi teisės siekti kūdikio bet kuria kaina. Net jei nusprendusieji, net jei moteris, nusprendusi implantuoti „pagamintą“ embrioną, motyvuoja savo troškimą kilniais ketinimais, tai yra neįstatymiška, surogatinė motinystė.

Kam priklauso kūdikis, apvaisintas „in vitro“? Biologiniai tėvai yra tie, kurie suteikia gyvybinius elementus; moteris, kuri gimdo kūdikį iš savo įsčių kaip surogatą, negali deklaruoti tokios „nuosavybės“.

Trumpai

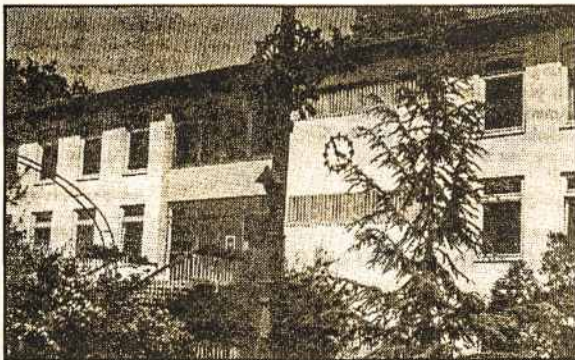
Lietuvos pilietybė - dar 25 užsieniečiams. Patenkinti šių asmenų prašymus nuspręsta vykusiame Lietuvos Prezidento A.Brazausko vadovaujamos Pilietybės komisijos posėdyje. Lietuvos pilietybė suteikta vienam aktyviausių tautos kultūros judėjimo išeivijoje dalyvių-žurnalistui ir rašytojui Algirdui Gustaičiui, taip pat Italijos lietuvių bendr.valdybos nariui, Lenkijos piliečiui Janui Walenty-Malinowskiui, nuo 1988 m. dirbančiam Vatikano radijo lietuviškų laidų redaktoriumi. Prieš dvejus metus jis tapo Lietuvos ambasados prie Šv.Sosto ir Maltos ordino kanceliarijos vedėju, ilgamečiam Didž.Brit.lietuvių sąjungos pirm.Jaroslavui Alkiui, JAV gyvenusiai, o dabar kelerius metus dėstančiai Lietuvos universitetuose Daliai Elžbietai Katilius-Boydston, taip pat kitiems nusipelnusiems Lietuvai žmonėms.

Lietuvos valdžios politika žlugdo žemdirbius. „Dabartinės valdžios žemės ūkio politika - pragaištinga Lietuvos kaimui“, Seime surengtoje spaudos konferencijoje teigė Telšių rajono ūkininkų sąjungos pirm. Jonas Ramonas. Pasak jo, visa numatyta parama ūkininkams lieka tik popieriuje, tuo tarpu perdirbimo įmonėms sudaromos puikios sąlygos apvaginėti žemdirbius.

Lietuva atmets Rusijos pretenzija dėl NATO. Lietuva jau tvirtai apsisprendė siekti NATO narystės, ir tai yra jos suvereni jos teisė. Komentuodamas Rusijos prezidento B.Jelcino praėjusios savaitės perspėjimus, kad NATO išplėtimas gali sukelti karą Europoje, P.Gylys siūlo Maskvai „nedramatizuoti situacijos“. „Mūsų

Dirbtinis apvaisinimas laužo Dievo įstatymus. Pagal t. Gino Concetti, OFM, straipsnį L'Osservatore Romano" 1995, Nr. 3 parengė M.Vaitiekūnaitė

Nauji mokslo metai Vasario 16-osios gimnazijoje

Vasario 16-osios gimnazija.

Vasario 16-osios gimnazija mokslo metus pradėjo labai iškilingai, nes šia proga atvyko Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, tuo metu viešėjęs Vokietijoje. Rugsėjo 5 d. rytą prieš pradėdam pamokas vyskupas

koncelebravo šv.Mišias su 6 kunigais, jų tarpe-prelatu Antanu Bunga ir naujuoju gimnazijos kapelionu kun. Alfonsu Kelmeliu.

Diena prieš tai vyko mokslo metų atidarymo ceremonija, vėliavos pakėlimas, direktoriaus

žodis, klasių susirinkimai su auklėtojais, bendrabučio vedėjų pokalbiai su mokiniais, o vakare - susipažinimo vakaras.

Naujais mokslo metais gimnazijoje mokysis 98 mokiniai - 13 daugiau negu praeitais metais. Daugiausia mokinių yra iš Vokietijos - 51. Kiti yra atvykę iš Lietuvos, JAV, Kanados, Urugvajaus, Argentinos ir Malio(Afrika).

Naujas kapelionas

Naujais mokslo metais Vasario 16-osios gimnazijoje pradėjo dirbti naujas kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis.

Jis gimė 1963 m. Radviliškyje, baigė vidurinį mokslą Alytuje, tris metus tarnavo sovietiniam karo laivyne, Kauno kunigų seminarijoje įsigijo bakalauro laipsnį ir 1990 m. Kaišiadoryse iššventinas į kunigus. Po to kunigavo Molėtuose, Kaišiadoryse ir Perlojoje. Buvęs kapelionas kun. Gediminas Tamošiūnas grįžo į Lietuvą ir klebonauja Ziežmariuose. „E.L.“

Kaliningradas dar nebus demilitarizuotas

(Atkelta iš 3-čio psl.)

pastebima Balkanuose, kur jėgos ir galios demonstravimas yra nukreipti ir prieš Rusiją, sakė B.Fiodorovas. Todėl, kaip mano B.Fiodorovas,

Kaliningrado regione turi būti sutelktos Rusijos karinės pajėgos. Apie srities demilitarizavimą negali būti jokios kalbos.

Be to, judėjimas „Pirmyn,

Rusijai“ siūlo modernizuoti karines pajėgas, sukurti profesionalią armiją, gynybos ministru skirti civilį.

(Nukelta į 5-tą psl.)

žingsniai prieš nieką nenukreipti, bet mes turime galvoti apie savo saugumą ir pasirinkti jį užtikrinantį kelią“, - sakė min.P.Gylys spaudos konferencijoje.

CEFTA: Lietuva gali aplenkinti savo kaimynus. Lietuvos užs.r.min.Povilas Gylys neatmeta galimybės, kad Lietuva anksčiau už kitas Baltijos šalis prisijungs prie Vidurio Europos laisvos prekybos sutarties (CEFTA). Grįžęs iš CEFTA šalių premjerų susitikimo ministras tai pareiškė spaudos konferencijoje. Kaip žinoma, Lietuva pirmą kartą svečio teisėmis dalyvavo Čekijos mieste Brno vykusiame forume. Lietuva vienintelė iš Baltijos valstybių dalyvavo šiame forume. Pasak min.P.Gylio, bendradarbiaudama su CEFTA, Lietuva savo aktyvumu, be abejojimo, išiskiria iš šių šalių.

Spalio mėn. įvyks Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos parlamentarių susitikimas. Seimo pirm.Ceslovas Juršėnas priėmė Lenkijos Nepaprastąjį ir įgaliojimą ambasadorių Lietuvoje Janą Widackį jo prašymu. Ambasadorius perdavė C.Juršėnui Lietuvos Seimo maršalo Adomui Struziko laišką, kuriame siūloma Lenkijos, Lietuvos ir Rusijos parlamentarių susitikimą surengti š.m. Spalio 11-14 d.d. Vienas iš tokio susitikimo iniciatorių yra Adomas Struzikas, susitikimo idėjai dar pernai pritarė C.Juršėnas ir Rusijos Fed.Tarybos pirm.Vlad.Sumeika. Numatoma, kad susitikime, kuris vyks Lenkijos Suvalkų vaivadijoje ir Karaliaučiaus krašte, dalyvaus Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos parlamentarių nariai, išrinkti šių valstybių pasienių apygardose. Svarbiausias dėmesys bus skiriamas pasienio regionų bendradarbiavimui. C.Juršėno ir Lenkijos ambasadoriaus susitikime aptarta Lenkijos premj.J.Oleksio vizito į Lietuvą programa. Ilgą laiką buvęs Lenkijos Seimo vadovu, o šiemet paskirtas šalies premj.J.Oleksis Lietuvoje su oficialiu vizitu lankėsi rugs.15-16 d.d.

Sirdies stimulatoriai-jau Kauno klinikose. Kauno akad.klinikos sulaukė pirmos užsieniečių širdies elektrostimuliatorių siuntos. Tai JAV firmos „Medtronic“ ir Vokietijos firmos „Biotronic“ gaminiai. Siuntoje yra 25 širdies elektrostimuliatoriai, tinkami suaugusiems ir vaikams nuo 8 metų. Stimulatoriai įsigyti už Sveikatos apsaugos ministerijos skirtas lėšas. Aparatų kaina įvairi - nuo 600 iki 1600 dol. Respublikinio širdies elektrostimuliacijos centro vadovas prof.Petras Stirbys sakė kad ši siunta reiškia perversmą invazinėje kardiologijoje. Šiais metais buvo paskelbtas konkursas v a k a r i e t i š k i e m s elektrostimuliatoriams įsigyti. Konkursą laimėjo JAV „Medtronic“ firma, kuri pagamina apie 70 procentų visų pasaulyje naudojamų širdies elektrostimuliatorių. Prof.P.Stirbys sakė, kad Kauno akad.klinikose jau turima šiek tiek tokios patirties implantuoti „Medtronic“ gamybos stimulatorius. Si patirtis buvo įgyta prof.V.Landsbergio fondo ir Vokietijos Maltos ordino dėka, nes šios dvi organizacijos jau dvejį metus parūpina širdies stimuliatorių vaikams.

MAŽOJI LIETUVA DIEVENIŠKĖSE

Siandien į Dieveniškų „Ryto“ vidurinę mokyklą ateis 25 pirmokai. Nė vienas jų nemoka lietuvių kalbos. Tačiau mokyklos direktorė Danutė Andriuškevičiūtė tiki, jog per Kalėdas visi vaikai jau šnekės ir dainuos lietuvių kalba.

Lietuviška mokykla Dieveniškėse įsikūrė vos prieš trejus metus, kai visoje Rytų Lietuvoje steigėsi daug lietuviškų mokyklų. Tada atėjo 50 vaikų. Dabar joje - 115 mokinių. Norinčių čia mokytis kasmet daugėja. Daugelis pereina iš rusiškos-lenkiškos. Vaikų tėvai - rusai, lenkai, baltarusiai - supranta, kad be valstybinės kalbos jų atžalos nebeišsivers. O vaikams tenka gerokai pavargti gyvenant tarp dvių pasaulių - sugrįžę iš mokyklos jie kalba savo gimtąja kalba.

Vyriausybė lietuviškąją mokyklą Vilniuje palaiko gražiom kalbom ir pažadais

„Vyriausybė turėtų atsigręžti į Pietryčių Lietuvą. Ne gražiom kalbom, ne gražiais pažadais, bet konkrečia pagalba. Deja, mumis neikas nesidomi, - sakė Danutė Andriuškevičiūtė. - Jūs neįsivaizduojate, kaip sunku čia prisivilioti mokytoją!“

Pati direktorė atvyko į Dieveniškės iš Kauno prieš trejus metus. Ten paliko butą ir visus buitinius patogumus. Ji iki šiol kartu su visais mokytojais gyvena bendrabutyje, kur nėra karšto vandens. 1992 metais į mokyklą atėjo keturi vietiniai mokytojai, kitus reikėjo kviestis iš visos Lietuvos - Kauno, Jurbarko, Alytaus, Vilniaus. Ką direktorė žadėjo, kviesdama mokytojus į Dieveniškės? Kaip reklamavo savo „rojų“?

„1992 metais turėjom gražių vilčių - pasakojo D.Andriuškevičiūtė, - Buvęs valdytojas Tadas Mickevičius ir Vilniaus ponai tikino: įsikurkit laikinai, o po poros metų pradėsim statyti mokytojam namą. Apsidžiaugėm, suradom žmonių, kurie padarė projektą, išsirinkome vietą, net ir kuoliukus buvom sukakę. Perna spalio mėnesį turėjo prasidėti statybos. Valdytojas užtikrino, kad kviesdama mokytojus galim žadėti butus. Ir žadėjau: mokytojai, po dvejų metų gyvensite name. Atėjo spalio mėnuo, ir statybą dėl lėšų trūkumo atšaukė. Nepatikėjau, kad gali būti toks juodas melas. Labai nusivylėme. Siemet vėl pradėjau visus iš eilės kutenti. Nežinau, ar tik nuraminimui, vėl kystelėjo pažadą - statysime namą 1996-aisiais. Aš jau netikiu, nors ir yra ministerijos nutarimas. Bet ir pernai buvo lygiai toks pat nutarimas...“

Visi atvykę mokytojai „laikiniai“ įsikūrė Dieveniškų žemės ūkio mokyklos bendrabutyje. Mokytojai nei kaulių, nei karvių, nei vištų neturi. Tad beveik visa jų diena praeina mokykloje. O vakare grįžę į bendrabutį dažnai neranda ramybės. Kartu su jais gyvena žemės ūkio mokyklos auklėtiniai. Ir turbūt nereikia aiškinti, kaip šelsta „proftechninis“ jaunimas. Mokytojai kartais ateina į pamokas nesumerkę akių. Bet vis vien šyposi ir aiškina vaikams gyvenimo tiesas: koks gražus yra gyvenimas. „Truputį jiems meluojame“, - prisipažino direktorė. Kitas neįvykdytas pažadas yra

Arvydas Jockus

vienartinė pašalpa, kurią 1992 m. Aleksandro Abišalos įsakymu turėtų gauti kiekvienas atvykęs mokytojas, sutikęs pasilikti mokykloje 5 metus. Pašalpa nemaža - 60 MGL'ų. Už juos būtų galima parsivežti baldų ar čia vietoje kokią sofutę ir stalą nusipirkti. Pasirodo, Lietuvoje buvusio ministro pirmininko įsakymai neturi galios. Mokytojai tebelaukia savo MGL'ų ir miega geležinėse bendrabučio lovoose. Buvo atvykusi į Dieveniškės kažkokia komisija iš Vilniaus ir labai stebėjosi: messkrym taslėšas rajonui, kodėl nomoka? Rajono valdžia teigia pinigų negavusi. Pinigai patenka į laborintus, kuriuose mokytojams „privilegijų“ prisizadėjusi direktorė, atrodo, galutinai pasiklydo.

Kas kaltas?

Mokytojų kambaryje kalbinau mokytojas Zitą Spirauskienę iš Jurbarko ir Lolitą Mikalauskienę iš Aukštadvario. Jos, kaip ir direktorė, bendrabutyje naktimis klausosi jaunimėlio šėlsmo, o rytą, nusiprausiusios šaltu vandeniu, eina į mokyklą šypnotis savo mokiniams.

Ar per pamokas neįsijaučiate nejaukiai prieš mokinius? Jie turbūt žino jūsų gyvenimo būdą?

L.M. Šiais laikais, manau, kiekvienas mokytojas pasijaučia prieš kurį nors savo mokinį. Slegia pats faktas, kad tu, mokytoja, neturi savo buto. Gal ir vaikai kartais kreivai į mus žiūri, kad neturime kur gyventi. Bet iš mokytojo algos butui nesutaupyti.

O po nemigos nakties ar būnate labai linksma?

Z.S. Reikia būti. Savo rūpesčius turi palikti už mokyklos durų. Vaikams reikia šypnotis.

Užsimate savižaitą?

Z.S. O kaip kitaip gyventi? Mūsų, lietuvių, Dieveniškėse labai nedaug, o vaikai nori išmolti lietuvių kalbą. Ir tėvai to nori. Šio krašto vaikai labai nori mokytis, labiau nei Vidurio Lietuvoje.

Ar liksite čia ilgiau gyventi?

Z.S. Aš pasiruošusi likti. Juk čia reikia mokytojų. Net ir sūnų prikalbinau čia atvažiuoti.

O mokytojo namelio ar tikėtis?

L.M. Reikia turėti viltį. Šiame krašte yra mokytojų, kurie 14 metų laukia buto. Ir mums belieka tiek metų tikėtis.

Kas kaltas, kad šitaip klostosi jūsų reikalai?

Z.S. Kalta tik Vyriausybė. Dėl viso šio krašto. Mes čia dažnai pasijaučiam, kad gyvename užsienyje, ne Lietuvoje. Mumis Vyriausybė tikrai nesirūpina, jeigu rūpintųsi, lietuviškos mokyklos Pietryčių Lietuvoje kitaip atrodytų. Jeigu ne Vilnijos draugija ar mūsų bičiuliai, tokie kaip Seimo narys Valdas Petrauskas, būtų sunku čia tvirti.

D.A. Tylėtume, kentėtume, jeigu maždaug taip būtų visiems. Suprantu - dabar labai sunkus metas. Mes irgi norėjom nepriklausomos Lietuvos ir ja džiaugiamės. Bet kai dabar skaitom laikraščiuose, kad Prezidentas važinėja mašina, kurios numeriai kainuoja 10 tūkst. Lt, ir kai einam į griūvančią mokyklą - šito negalim suprasti.

O kodėl Jūsų nuomone, Vyriausybė nesirūpina lietuviška mokykla Jūsų krašte?

Z.S. Aš nežinau. Ji iš viso nekreipia

joko dėmesio į Rytų Lietuvą.

L.M. Zadetų priemonų niekas mums nemoka daugiau nei metus.

Z.S. Vidurio Lietuvos mokytojai nesupranta mūsų, kad mes čia varžiuojam ir nieko negaunam. Jie mano, jog mus čia vykti gundo dvigubi atlyginimai.

Danutė Andriuškevičiūtė sakė negalinti suprasti valstybės, kuri nesirūpina mokykla. Atrodo, kad Dieveniškės užmiršo ir Svetimio ministerija. Mokykla neturi jokių mokymo priemonių, išskyrus tas, kurias susirinko ar pasidarė patys mokytojai. „Ryto“ mokykloje nėra aktų ir sporto salių, neįrengti chemijos, fizikos, biologijos

kabinetai. Kad perdažytų šlykščiai žalias sienas, direktorė siemet kaip elgeta ištiesusi ranką varstė Kauno įstaigų duris. Laimingai. Vasarą Kauno akcinė bendrovė „Kausta“ (gen. dir. Antanas Butkus) už savo lėšas suremontavo visą mokyklą. Žmonės, organizacijos dovanoja knygas, siemet Kauno „Spindulio“ spaustuvė arvežė daug 1-4 klasių vadovėlių, mokyklos sienas puošia Kauno dalininkų dovanoti paveikslai.

Dar yra daug gerų žmonių, džiaugiasi Danutė Andriuškevičiūtė. Jų dėka per trejus metus čia atsirado lietuviškas židyns. „Esame Dieveniškėse Mažoji Lietuva, - sako direktorė. - Ir nauja miestelio karta, tikimės, bus mūsų.“ „L.A.“

1995 - M.K. Čiurlionio sukakties metai

Gediminas Žilinskas

Kultūros ministerijoje įvyko vakaras, pradėjęs renginių, skirtų M.K.Čiurlionio gimimo 120-osioms metinėms, ciklą. Eilės iš 1967 m. Cikloje išleistos poetinių susitikimų su Čiurlioniu knygos „Sonatos ir fugos“ skaitė poetas Kazys Bradūnas; pianistė Aldona Dvarionaitė skambino M.K.Čiurlionio kūrinus, įkvėpusius poetą.

Pasak M.K.Čiurlionio jubiliejaus komiteto vadovo Romualdo Kondroto, Čiurlionio kūrybai skirti renginiai vyks iki pat Naujųjų metų ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje užsienio šalių. Jų kulminacija buvo M.K.Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas, vykęs Vilniuje rugsėjo 22-spalio 3 d. Dalyvavo šiame konkurse 59 pianistai ir 28 vargonininkai iš 19

šalių. Pianistai grojo Nacionalinėje filharmonijoje (konkurso baigiamajame koncerte spalio 7 d. dalyvavo Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, diriguojamas J.Domarko), vargonininkai - Mažonoje baroko salėje, Sv.Kazimiero bažnyčioje ir Arkikatedroje. Muzikantus vertino 24 specialistų žiūri, vadovaujama pianisto Danielio Polacko (JAV) ir vargonininko Ludgero Lohmano (Vokietija).

R.Kondrotas pabrėžė, kad oficialiame jubiliejaus minėjime rugsėjo 22 d. Operos ir baletu teatre skambėjo dar nė karto iki šiol neatlikta M.I.Čiurlionio uvertiūra „Kęstutis“. Ją grojo Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, vadovaujamas G.Rinkevičiaus.

„L.R.“

Kur išplaukė lietuvių pinigėliai?

Vytautas Kubilius

Senų laikų žurnale aptikau įdomią žinutę. Tarpukario metais JAV lietuviai kasmet atsiųsdavo į Lietuvą savo giminaičiams iki 30 mln. dolerių. Tie pinigai susigėrė į kylančią krašto ekonomiką: ūkininkai statė naujus trobesius, steigėsi „Pieno centro“, „Maisto“, „Lietūtkio“ įmonės ir sandėliai.

Neaptikau duomenų, kiek dolerių, svarų sterlingų, markių atsiuntė ir atvežė užsienio lietuviai savo giminaičiams dabar, atgavus Lietuvai nepriklausomybę. Turėtų būti nemažos sumos. Pokario pabėgėliai, prasimušę į pasiturinčiųjų ir turtingųjų sluoksnį, jautė moralinę skolą savo giminaičiams, perėjusiems sibirui, ir stengėsi ją užglajstyti pinigėmis dovanomis.

Koks tų dovanų likimas? Kai kas pradėjo privatų verslą, pralobo, prisipirko naujausios markės automobilių, pasistatė 16 kambarių prašmatnius rūmus. Prabangos standartai, perimti iš vakarietiško filmų, greitai sutirpdė turimą kapitalą, juk jis nebuvo investuotas į pelningą gamybą ir neaugino pats

savęs. O didžioji dovanotų lėšų dalis buvo sudėta į bankus, bankelius, kredito firmas. Ir dingo be pėdsako.

Išgaravusių pinigų suma didžiulė. Vien licencijuotuose bankuose prasmego 50 mln. litų. Kita tiek ištirpo privačiose kompanijose ir firmose. Kur pasidėjo tie pinigai? Ar jie buvo investuoti (tegu ir nesėkmingai) į šalies ekonomiką? O gal juos išplukdė už Lietuvos ribų?

Kadangi 60 proc. privačių Lietuvos firmų yra rusų verslininkų rankose, galima spėti, kad 100 mln. lietuviško kapitalo atsidūrė anapus Medininkų, kaip ir didžiausio Latvijos banko kapitalas. Net 2 milijardai dolerių, pasak prof. K.Glavecko, yra iš Lietuvos perkelti į užsienio bankų sąskaitas.

Kokie dabartinės Vyriausybės nuopelnai, kai leidžiama antrą kartą atimti santaupas iš 150 tūkst. žmonių (pirmą kartą jos buvo atimtos įvedant litą) ir netrukdoma lietuviškam kapitalui išplaukti už Lietuvos sienų? Į šį klausimą turėtų atsakyti rimtas teismo tyrinėjimas.

„L.A.“

Kaliningradas dar nebus demilitarizuotas

(Atkelta iš 4-to psl.)

Kaliningrado sritis, B.Fiodorovo nuomone, yra ypatingas regionas.

Būtent čia tikimasi greitos ekonominės pažangos. Kaliningradas turėtų tapti antruoju Rusijos bankų ir finansų centru.

„L.R.“

Pokalbis su Nijole⁶ Sadūnaite

Neseniai kun.K.J.Ambrasas iš Kanados viešėjosi Lietuvoje ir kalbėjosi su mums gerai žinoma Nijole Sadūnaite, kovojusia ir kentėjusia už tikėjimą, Bažnyčią ir Lietuvos laisvę. Kun.K.J.Ambraso pasikalbėjimą su sese-vienuole Nijole Sadūnaite ir jos linkėjimus žmonijai ir Lietuvai perduodame „Tėviškės Aidų“ skaitytojams. Red.

- Sakykite, Nijole, Kuo galite pasidžiaugti, kai ateinat į bažnyčią? Atejęsi į bet kurią Lietuvos bažnyčią džiaugiuosi, kad vis daugiau žmonių įsijungia į naują liturgiją, ypač jaunimas, kad žmonės nebebijo ateiti patys pasimelsti ir atsivesti savo vaikus, kad šen ten mėginama Evangelijos dvasią nešti į gyvenimą - tarnauti kitiems, ypač ligoniams, seneliams, vienišiams ir kitiems nelaimingiesiems.

- Kokias naujas, girtinas permainas jūs matote Vilniaus gatvėse visam mūsų sostinės gyvenime?

Vilniuje džiaugiuosi didėjančia švara, gėlynais, sutvarkytomis troleibusų stotelėmis, kur galima pasidėti ir net nuo lietaus pasislėpti.

- Kaip šandien laikosi jūsų vienuolija, kuriai priklausote?

Mano vienuolija - Svč.Mergelės Nakalto Prasidėjimo kongregacija - atgavo ir atnaujino mūsų pastatus ir amatų mokyklą Panevėžyje. Seserys dirba žemės ūkio katalikiškoje mergaičių mokykloje, kurioje dar be specialybės žinių moksleivės supažindinamos su tikėjimo tiesomis ir tikimės savo sąžiningu darbu, doru gyvenimu bus pavyzdys kitoms visoms merginoms. Joms dar daug ko šioje mokykloje stinga. Jei kas šios vienuolijos vadovaujamai neturtingai įstaigai kuo nors padėti galėtų, ne tik melsimės už jas, bet ir bus dėkingos visos toje mokykloje besimokančios mergaitės kartu su mokytojais ir auklėtojais. Laiškus, pagalbą, bent vieną šio laikraščio numerį, jei bus išspausdinti šie žodžiai, ir kitą paramą prašytume siųsti Provincijos vyresniosios s.Delfinos Domicelės Gailiūšytės adresu: 5300 Sodų 10 Panevėžys Lituanie Lithuania Tel. 8-254-32885. Už Jūsų gerumą ir nuoširdumą iš anksto kuo nuoširdžiausiai dėkojame. Lietuva moka įvertinti kiekvieną jai suteiktą pagalbą, o dangus tokiems teatylgina šimteriopai.

Už kiekvieną lašelį gerumo,
Ir už šilumą mūsų žmonėms,
Tu palaimink, Viešpatie, broliu,
Neužmiršusius mūsų tautos...

- Kokį laimingą ar nelaimingą, įžymų ar eilinių, garsų ar visai nežinomą žmogų šiandien esate aplankiusi?

Šiandieną aplankiau Eucharistinio Jėzaus seserį Moniką Gavėnaitę (Odminių 10-2,2001 Vilnius Lietuanie tel. 8-22-222828), kuri nuo 1969 metų jau platino pogrindinę literatūrą. Pirmoji jos į žmones išleista knyga Girnauas „Žmogus be Dievo“, vėliau katekizmas „LKB Kronikos“ ir kt. Ji buvo nuolat KGB persekiojama, bet tardymų, kasdien gresiančio suėmimo nepabūgo. Tyliai dirbo toliau Dievo garbei ir žmonių labui. Tik per Dievo apvaizdą liko nesuimta. Už mons.Alfonso Svarinsko globą Viduklėje sovietinės valdžios buvo laikoma didžiausia nusikaltėle. Grįžus mons.Alfonso Svarinskui Lietuvon, seselė vėl jam padeda daryti gerus darbus, globoja, vaišina pas Jį atvažiuavusius iš arti ir toli svečius. Visiems čia jiems užtenka vietos ir širdies šilumos.

- Kokį vaidmenį jūsų ir Lietuvos gyvenime gali ir turi atlikti auka, malda, atgaila ir blaivus žvilgsnis?

Mūsų gyvenime auka, malda, atgaila turi būti pamatas, kad išmoktume gyventi ne sau, kad, nešdami laimę kitiems, patys ir visi gyvenantys Lietuvoje būtume laimingi.

- Ką norėtumėte tarti tiems, kurių nesusitinkate, bet su kuriais vienokiu ar kitokiu būdu esate susijusi?

Norėčiau kuo nuoširdžiausiai padėkoti visiems užsienio lietuviams ir visų kitų tautybių žmonėms už tai, kad jie myli Lietuvą ne vien tik žodžiais, bet savo darbais ir aukomis. Esu sužavėta jų dėmesiu ir jų tikra, nuoširdžia meile. Teatylgina jiems visiems Visagalis amžinomis gėrybėmis.

- Koks jūsų supratimu, turėtų būti tautos, valdžios, spaudos ir Bažnyčios santykis?

Visus turėtų jungti viena mintis, vienas tikslas, vienos pastangos, kad būtų stiprinama dora, šeima, bendromis jėgomis būtų rūpinamasi vargstančiais, našlaičiais vaikais ir nelaimingais.

- Kokią įsivaizduojate Lietuvą ir visą pasaulį 1999 metų pabaigoje? Labai norėčiau, kad jau pačioje dvidešimtojo amžiaus pabaigoje pasaulyje ir tuo pačiu mūsų tautoje viešpatautų teisingumas, meile ir tarpusavio supratimu paremta taika ir gerumas, kad visi džiaugęsi Dievo malonės gausa ir būtų jos be perstojo stiprinami.

Iš visos širdies norėtume, kad Jūs, Nijole, linkėjimai su kaupu išsipildytų. Linkime ir Pačiai visuomet išlikti Dievo, tautos ir Bažnyčios ištikima dukra. Linkime Pačiai nuolatos kilti ir kitus, ypač parklupusius kelti.

Atsiliepkit, literatai, dainininkai, muzikantai!

Beliko nepilni pusantrų metų, taigi pradėkite galvoti apie 1996-ųjų m. Lietuvių Dienas.

Tų Lietuvių dienų tema - DZIAUGSMAS. Džiaugiamės, kad tiek metų būdami svetur, išlikome viena didelė lietuvių šeima, kuri bent kas keli metai, o sportininkai ir kasmet, suvažiuoja pabendrauti ir pasidžiaugti tuo, kas pasiekta.

Džiaugiamės, kad dar labai daug liko nenubyrėjusio jaunimo, kuriam rūpi Lietuva. Džiaugiamės, kad dar turime jėgų ir entuziazmo burtis į įvairius klubus, sambūrius, chorų, šokėjų ratelius. Kad dar kuria mūsų literatai, dailininkai, dar audžia

juostas audėjos. Džiaugiamės, kad dar veikia lietuviškos mokyklos, ir išjaunųjų tarpo atsiradna lietuviškai kuriančių. Labiausiai džiaugiamės, kad turime atsikūrusią Lietuvą, kurią galime lankyti, kuri mums pasidarė visai konkreti ir apčiuopiama.

Todėl ir literatūros ir dainos vakaras turi praeiti džiaugsmo, vilties ir optimizmo ženkle.

Nesiginčijam - gal būtų geriausi kūriniai sukuriami iš skausmo, kančios ir nostalgijos, bet juk kiekvienas kūrėjas išgyvena ir džiaugsmo momentus - dėl prasiskleidusio pumpuro, saulėlydžio spalvos, ar švelnaus vėjelio dvelktelejimo. Kiekvienas bent retkarčiais pajunta optimizmo priepuolius, o šypsena tegul atsispindi prozoje.

Dainų šventei numatytos bendros dainos, šokių šventei numatyti bendri šokiai. Literatūros vakarui - pakelianti, džiaugsminga, pilna vilties nuotaika.

Tokių nuotaikų kūrėjus mes kviečiame dalyvauti literatūros vakare.

Išsikirkite šį straipsnelį, pasidėkite ir pagalvokite, o kitų metų pradžioje parašykite A.Karazijenei, 187 Melrose Dve., Tullamarine, Vic. 343. (Galite ir anksčiau).

ALD Informacija

Geelongo lietuviai sveikina svečią kun.Ričardą Repšį Lietuvių Namuose rugpjūčio 20. Dovanas įteikia iš k: ALKF Įgaliotinis Juozas Gailius, Sąjungos moterų reik.vicepirm.Irmgarda Gailiuvienė ir kun.Repšys; sveikino visos Geelongo organizacijos ir pavieniai tautiečiai. Nuotrauka: Birutės Liebich

Melbourno Apylinkės Valdybos Pranešimai

5479, OMA's „Select“ Office
(06)271-5444.

Australia Day Committee (Victoria) kviečia lietuvių bendruomenę dalyvauti 1996 metų parade. Rašyti arba skambinti Christine Sheppard, Executive Director, Australia Day Committee(Vic.) Ground Floor, 1 Treasury Place, Melbourne 3002. Telef.(03)9651-5026, Fax(03)9651-5014 arba Fax(03)9820-2306.

Senatorius Nick Bolkus ir Federalinis Ministeris Robert Tickner kreipiasi į asmenis (reprezentuojančius bendruomenės organizacijas) patiekti tų asmenų detales, kurios bus užregistruotos: Office of Multicultural Affairs (OMA) telefonas (06) 271-5444. Atsakomingi asmenys: Senator Bolkus Office: - Ruth Dewsbury (06)277-7860, Mr.Tickner's Office (06) 277-7620 arba (018) 625058, OMA's Office Liz Harvey (06)271-

S.Klimas, R.Statkus, D. Meiliūnas, Antroje eilėje: A.Skeivys, T.Kviecinskas, P.Kviecinskas, R.Strunga ir G.Antanaitis. Foto: s.B.Prašmutaitės

Viktorijos Sveikatos Departamento „Ombudsman“ praneša, kad dėl įvairių sveikatos nusiskundimų prieš ligonines, klinikas, daktarus kreiptis raštu arba telefonu: Health Service Commissioner of Victoria, 10/55 Swanston St., Melbourne, 3000. Telef: skundai 9655-5200, Administracija 9655-5222, Toll Free 1800 136066, Fax 9655-5219. Dėl įvairių informacijų kreiptis telef. Liz Gallois 9655-5209 arba 9655-5222.

Sekretorius, P.Mičiulis

Skautai sniego iškyloje, Mt.Buller. Priekyje pirmoje eilėje iš k: E.Klimas,

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Leonas Igaunis, 68 m. amžiaus, mirė rugsėjo 23 d. Giliame liūdesyje brolis Norbertas su šeima ir artimieji. Rožančius kalbėtas Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje rugsėjo 27 d. Laidotuvių šv. Mišios aukotos ten pat sekant rytą. Liturginius skaitymus atliko Liudas Pikelis. Karštą Lietuvos Trispalvę apdengė LKVS Ramovė, nes velionis buvo karys. visi sutartinai giedojo ir daugelis už velionį priėmė šv. Komuniją. Palydėtas į Fawkner kapinių krematoriumą. Čia atsisveikinimo žodį tarė dr. Jadvyga Mulevičienė. Po kunigo maldų brolis Norbertas visus pakvietė šermentis į Lietuvių Namų svetainę, ir čia dar pasimelsta už velionį.

Už Leono Igaunio vėlę šv. Mišias užprašė: V. Bosikis, J. Gylys, T. J. Jurgelaičiai, A. Kalvaitienė, R. Klimienė, P. Mažylius, A. J. Leknius, S. Liesis, M. E. Matulioniai, Pikeliai, A. Stupuras, V. Sukevičius, Usas. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Kazė Damkienė mirė rugsėjo 23 d. Eleonora privačioje ligoninėje. Giliame liūdesyje Erna ir Algis Duoniai su šeima, Paulina Deckienė, Izidorius Smilgevičius. Rožančius kalbėtas Tobin koplyčioje North Melbourne. Laidotuvių šv. Mišios Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje rugsėjo 29 d. Liturginius skaitymus atliko mūsų zakristijonas Stasys Šiuškus. Palydėta į Fawkner kapines. Už jos vėlę šv. Mišias užprašė Linas Asmontavičius, Paulina Deckienė, Erna ir Algis Duoniai, J. Keblys, I. Smilgevičius, Elena Zakevičienė. Teilsisi Kazė Viešpaties Ramybėje.

Augustinas Stupuras A. ū. A. Leono Igaunio atminimui vietoje gėlių \$20 paaukoko „Tėviškės Aidams“. Ačiū jam už gerą širdį Leono Igaunio atminimui

parėmusiam mūsų laikraštį.

Stasys Sikorskis savo žmonos Janinos mirties 10 metų atminimui užprašė šv. Mišias spalio 13 d. - 1985.9.13 - sekmadienį po pamaldų ji važiavo į namus. Melbourne dienraštis „The Herald“ sekančią dieną visą 1 puslapį skyrė Janinos Sikorskienės baisiai nelaimėi, kai narkotikais apsisvaiginęs jaunuolis su pavogtu automobiliu lėkė 120 klm. greičiu ir trenkė per raudonas šviesas į automobilį, kurį vairavo Janina Sikorskienė. Janina 69 m. amžiaus buvo užmušta, o šalia jos mašinoje sėdėjusi jos draugė Marija Verbylienė, 53 metų buvo sunkiai sužeista.

Prelato Prano Vaserio mirties 8-tose metinėse šv. Mišios vyko Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje spalio 1 d. Kunigui su patarnautojais ateinant prie altoriaus, Birutė Kymantienė ir Birutė Prašmutaitė - abi sopranai, vargonams palydint Žitai Prašmutaitėi, giedojo naują „Malda už mirusius“. Tai lakštingalų simfonija! - taip sužavėjo iš karto visus! Toliau Parapijos choras giedojo „Dieve, arčiau Tavęs“, „O, Viešpatie, parodyk kelią“, „Skubėki prie kryžiaus“. Kartu su visa bažnyčia giedojo „Tėve mūsų“, baigiant pamaldas - „Marija, Marija“. Liturginius skaitymus atliko Edvardas Siadlauskas. Tikinčiųjų malda - Valentinas Čižauskas. Aukos prie altoriaus atnešė Liucija Ramanauskienė ir Petronėlė Šiuškienė. Prelato Pr. Vaserio atminimui pamokslą tarė kun. Pr. Dauknys. Pamaldose dalyvavo 110 žmonių ir visi priėmė šv. Komuniją už savo čia ilgai tarnavusį kunigą Prelatą Praną Vaserį, kuris nuo pat atvykimo iš Europos 1950 m. per išstus čia savo gyvenimo 37 metus mus vedė Dievo keliu su galinga viltimi į Tėvynės Lietuvos prisikėlimą!

7 Kun.dr.P.Dauknio 75 metų Sukaktuviniai Pietūs

Sio mėnesio (spalio) 29 d., sekmadienį, po lietuviškų pamaldų, Melbourne Lietuvių Namų Jubiliejineje salėje ruošiami bendri pietūs su parapijos klebonu kun.dr.P.Daukniu, kuris švenčia savo 75 metų amžiaus sukaktį.

Melbourn Parapijos Taryba ir ALK Federacijos Valdyba kviečia visas Melbourne lietuvių organizacijas ir visus parapijiečius, kurie nori šiuose pietuose dalyvauti, per sekančius du sekmadienius, t.y. spalio 15 ir 22 dienomis užsirašyti pas budintį Tarybos narį prieš lietuviškas pamaldas prie bažnyčios įėjimo arba skambinti E.Sidlauskui, tel.9366 2087 arba J.Kebliui, tel.9584 2693 iki spalio 26 d., ketvirtadienio.

Atskirų pakvietimų niekam nebus siuntinama. Pietų kaina \$6.50, įskaitant kavą ir pyragą. Bilietėliai gaunami prie įėjimo į salę. Stalams patarnaus „Džiugo“ tunto skautai. Pietus gamina Socialinės Globos Moterų Draugija.

Taryba prašo visų, kurie norėtų prisidėti prie bendros parapijos pinigines dovanos, ją įteikti pagal aukų lapą prie bažnyčios budinčiam tarybos nariui.

Organizacijos ir pavieniai parapijiečiai, norintys per pietus žodžiu sveikinti sukaktuvininką, prašomi iš anksto informuoti stalo šeimininką

Valentiną Čižauską, tel.9337 4552.

Antanui Vinevičiui,

ilgus metus išbuvusiam ALK Federacijos įgaliotiniu Sydnejuje, švenčiant savo 82-ji gimtadienį, sveikiname, linkėdami ilgiausių metų ir Dievo palaimos.

ALK Federacijos Valdyba

Padėka

Katalikiškos spaudos vajeaus proga, Sydnejaus tikintieji lietuviai, per ALK Federacijos įgaliotinį A. Vinevičių, „Tėviškės Aidams“ prisuntė \$654.

ALK Federacijos Valdyba širdingai dėkoja A.Vinevičiui ir visiems taip gausiai aukojusiems „Tėviškės Aidų“ tolimesniam leidimui. Ačiū!

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

Gauta iš Public Trustee Sydney Daniel Petrauskas palikimas \$5000, M.Verbylienė (115) Vic. a.a. J.Sikorskienės atminimui tragiškai žuvusiai prieš 15 metų \$10. Nuosirdus ačiū už aukas.

Vincas Ališauskas, AL Fondo išdininkas

Aukos „Tėviškės Aidams“

Rugsėjo mėn.: Sydnejaus Liet.Katalikų rinkliava per A.Vinevičių \$654, E.ir V.Stuikiėvičiai \$50, M.Siaučiūnienė \$30, J.ir J.Petraičiai \$25, B.Steckis \$20, po

\$15 V.Lipkevičius, V.Maleckas, po \$5 O.Meiliūnienė, B.ir O.Vitkauskai. Nuosirdus ačiū visiems aukotojams.

„T.A.“ administracija

Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubas

Geelongo Lietuvių S-gos klubo metinis narių susirinkimas šaukiamas š.m. spalio 22 d. 2 val. p.p. Geelongo Lietuvių Namuose, 128 Douro St., Nth. Geelong

Darbotvarkėje: 1. Susirinkimo atidarymas, 2. Prezidiumo kvietimas, 3. Balsavimo komisijos sudarymas, 4. Praeitų metų visuotinio susirinkimo protokolo skaitymas, 5. Pranešimai: a Pirmininko, b Kasininko, c Revizijos Komisijos, 6. Pranešimų diskusijos ir veiklos tvirtinimas, 7. Valdybos rinkimai, renkama iš penkių asmenų, įskaitant ir vicepirmininkę moterų reikalams, o

Revizijos Komisija renkama iš trijų narių, 8. Klausimai ir sumanymai, 9. Susirinkimo uždarymas.

Kviečiame visus narius atvykti laiku, nesusirinkus pilnam narių kvorumui, numatytas susirinkimas prasidės 30 min. vėliau ir bus laikomas teisėtas.

Po susirinkimo turėsime bendrą kavutę, nepamirškite, gerimai suneštiniai. Nariams pobūvis nemokamai, o svečiams tik \$4 nuo asmens. Iki malonaus pasimatymo metiniame S-gos klubo narių susirinkime.

Geelongo Lietuvių S-gos klubo valdyba

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašdami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051
A.L. Fondo Valdyba.

...vien tik "TALKA" moka

9%

už terminuotus indėlius.
Kiti bankai tiek nemoka!

Už naujus terminuotus indėlius, atidarytus nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d. 1995, Talka moka šiuo metu aukščiausius stulonus procentus visam pasterinkto termino laikui.

Terminuotų sąskaitų minimumas - \$500. Galima pasirinkti 3-ju, 6-ju ar 12-kos mėnesių terminus. Beikalus esant, pinigų galima atidėti terminui dar nepasibaigus. Tuo atveju priskaitoma tik pusė gautuotų procentų.

Adelaide 362 7377
Melbourne 9328 3466
Sydney 796 8662

12 mėn. sąskaitos virš \$5000 moka 9%
12 mėn. sąskaitos iki \$5000 moka 8%
6 mėn. sąskaitos virš \$500 moka 7,5%
3 mėn. sąskaitos virš \$500 moka 6,5%

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ

TALKA
KREDITO DRAUGIJA

"Tėviškės Aidai" yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime.

Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokėstį, įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Pekino Konferencija

Ką apie ją pasakė Lucienne Sallé, dalyvavusi Konferencijoje kaip šv.Sosto atstovė:

Paskutiniai Konferencijos įspūdžiai buvo labai blankūs: tai juk galėjo būti graži, didžiulė moterų šventė, o iš tikrųjų dalyviai paskutinę dieną skirstėsi truputį nusivylę. Nusivylę dėl to, kad šis milžiniškas daugelio žmonių įdėtas darbas nedavė jų lauktų vaisių. Visų dalyvių buvo priimti tik kai kurie baigiamojo dokumento punktai kalbantys apie švietimą, apie kovą su skurdą ir finansinių resursų paskirstymą. Tuo tarpu daugelis delegacijų nesutiko, ir negalėjo sutikti, su dokumento skyriumi, kalbančiu apie sveikatą. Šiuo klausimu buvo primestas Šiaurės kraštų diktatas ir dokumento skyriuje apie sveikatą apsiribota vien moters laisvės planuoti šeimą egzaltavimu.

Šv.Sosto delegacija, panašiai kaip ir daug daugelio kitų šalių delegacijos, po šiuo punktu nepasirašė dėl dviejų priežasčių: pirmiausiai dėl to, kad baigiamajame Konferencijos dokumente užfiksuota vadinamosios „dauginimosi sveikatos“ formulė akivaizdžiai prieštarauja krikščioniškam požiūriui į žmonių lytinį gyvenimą ir į šeimą; antra, su Konferencijos baigiamojo dokumento straipsniu apie sveikatą nebuvo galima sutikti dar ir dėl to, kad sveikatos apsauga nesibaigia vien seksualinėmis teisėmis ir seksualine higiena, o apima visą aibę sanitarinių ir socialinių problemų, kurios dar daugelyje pasaulio kraštų nėra išspręstos ir nuo kurių kenčia pirmiausiai moterys.

Lietuvių Radijo Tarnyba
Vatikane

Hong Kongo ir Kinijos nesutarimai

Hong Kongo piliečių dauguma vietos parlamento tarybos rinkimuose balsavo prieš kandidatus, kuriuos palaikė komunistinė Kinijos valdžia. Britanija kolonija Hong Kongas 97 metų liepos 1-ąją grįžta į didžiosios Kinijos priklausomumą. Pekinas jau nekarta yra pareiškęs, kad naujos parlamento tarybos, iš kurios sudaroma Hong Kongo vyriausybė, rinkimų rezultatų nepripažins. To nepaisant Hong Kongo piliečiai akivaizdžiai sugėdino Kiniją balsavimu pareikšdami savo visiškai

priešiką nusistatymą režimui, kuris, nori nenori, laidos jų ateitį. Pasak apžvalgininkų, politinės batalijos Hong Konge porinkimū tik labiau įastrės, o Kinijai prasidės nelangvas laikotarpis. Kinijos suverenumo Hong Konge atkūrimas pasitelkiant represines priemones tegalės apsunkinti Pekino santykius su tarptautine bendruomene - su Taivanu, su JAV, su Pietryčių Azijos šalimis ir galop su Rusija, kurioms nerimo kelia Kinijos hegemonijos siekiai.

Vatikano Radijo Tarptautinė
Panorama

Portugalijos jaunimo problemos

Bažnyčia visuomet rūpinosi duoti atsakymą į jaunimo keliamas problemas, kad jų gyvenimo kelio pasirinkimas būtų rimtai pagrįstas ir prisiimtas, jaučiant atsakomybę. Tačiau dėl pasitikėjimo ir pastovumo trūkumo jaunų žmonių santykiuose su Bažnyčia ne visuomet pakanka tikro nuoširdumo.

Portugalijos visuomenėje jaunuoliai iki šiol auga ir bręsta, susidurdami su daugybe psichologinių, šeimyninių, socialinių bei profesinių sąlyginumų, kurie labai dažnai priešingi Bažnyčios siūlomoms gyvenimo modeliams bei pasirinkimo kriterijams. Jaunimas linkęs pasinaudoti Bažnyčios patarimais, laikosi nuomonės, jog tuo praturtinamas asmeninis patyrimas bei žinios, tačiau vengia prisiimti tiesioginius įsipareigojimus, liečiančius ateitį. Jaunuoliai taip ir lieka tame pereinanajame laikotarpyje, dažnai reškančiame gyvenimo tuštuma, kur viešpatauja vien tai, kas pasiekiama ir naudinga.

Bene didžiausias Portugalijos jaunimo trūkumas - tai neapsisprendimas gyvenimo kelio pasirinkime. Jaunas žmogus neranda sau tinkamo gyvenimo modelio, kuris jį patrauktų ir sužavėtų, todėl įžengimas į profesinį ir socialinį suaugusiųjų pasaulį būna labai sunkus. Be to, pastebimas asmeninės saviauklos trūkumas.

Vartotojiška visuomenė tikrai nepadaeda jaunimo brendimui. Išoriškai ji duoda viską, tačiau atima esminius dalykus.

Tad ir jaunimas gyvena tarsi tik tai akimirka, dažnai atmesdamas evangelinėmis vertybėmis paremtus gyvenimo projektus. Priešingai - jaunimo sąmonėje asmeninės vertybės yra pranešesnės už socialines, bendruomenines bei bažnytines. Jaunuoliai, gyvenantys šių dienų pluralistiniame pasaulyje, susiduria su skirtingomis ar net viena kitai prieštaraujančiomis pažiūromis, tarp kurių ne visuomet sugeba teisingai pasirinkti. Jie trokšta vieno, o tuo tarpu gyvena visiškai kitoje socialinėje aplinkoje, iš kurios pabėgti praktiškai nėra galimybių. Sūčiai ir abstraktūs pasiūlymai neberado atgarsio jaunimo tarpe. Šioje situacijoje Portugalijos jaunimo sielovada, apie 1980 metus buvusi labai aktyvi, dabar susiaurėjo iki pavienių judėjimų veiklos, kuomet remiamasi asmenybėmis.

1974 metais Portugalijoje buvo įkurtas Nacionalinis jaunimo krikščioniškojo auklėjimo sekretoriatas, vėliau perorganizuotas į departamentą, tačiau ši struktūra pastaruoju metu didesnės įtakos jaunimo sielovadai neturi. Šiuo metu kiekviena vyskupija jaunimo sielovada užsiima pagal savo nusistatytus planus. Visi laukia tam tikros reorganizacijos visos šalies mastu,

Dialogas tarp anglikonų ir katalikų

Buvęs Londono anglikonų vyskupas Graham Leonard, neseniai priėmęs katalikų tikėjimą, pareiškė, jog ekumeninis dialogas tarp Romos Katalikų ir Anglijos anglikonų Bažnyčių „nebeturi ateities“. Moterų ordinacijos anglikonų Bažnyčioje įvedimas buvo „galutinis lūžis“, pabrėžė jis interviu Vokietijos katalikų žinių agentūrai KNA. Nepaisydamas popiežiaus ir ekumeninio patriarcho įspėjimų, visuotinis sinodas balsų dauguma pritarė moterų ordinacijai ir šiuo žingsniu „atskyrė save nuo nepaprastai didelės krikščionių Bažnyčios dalies“. Leonard požiūriu, tolesnis anglikonų ir Romos katalikų dialogo komisijos (ARCIC) darbas irgi esąs beprasmiškas. Tiesa, abi Bažnyčios neturėtų nutraukti dialogo. „Tačiau viltis surasti kokią nors bendrystės formą

pasmerkta žlugti“, - pridūrė jis. „Kaip Romos Katalikų Bažnyčia gali su Anglijos Bažnyčia vesti tikrą dialogą, jeigu visuotinis sinodas po kelias valandas trukusių debatų gali balsuoti dėl Bažnyčios doktrinos?“ - klausė buvęs anglikonų vyskupas. Žinoma, abi pusės ir toliau gali draugiškai bendradarbiauti tam tikrose srityse, „tačiau ARCIC dialogas nebeturi ateities“, pažymėjo jis.

Neseniai paskelbtas taisyklės dėl vedusiųjų anglikonų dvasininkų priėmimo į Katalikų Bažnyčią buvęs anglikonų vyskupas pavadino „geromis ir priimtinomis“. Jis pats padėjęs jas parengti ir iki šiol negirdėjęs jokios kritikos. „Visi atsivertę dvasininkai Katalikų Bažnyčiai yra itin dėkingi už jautrumą, su kuriuo sprendžiami jų klausimai“, - sakė jis.

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje

Turkijos vyriausybės krizė

Ministrė pirmininkė Tansu Ciler įteikė atsistatydinimo raštą po to, kai koalicinės vyriausybės socialdemokratų partija nusprendė išstoti iš vyriausybės. Pasak premjerės Ciler, socialdemokratams nepatiko tai, kad ji pernelyg atakliai gynė Ankaros policijos vadovą, kurį vidurio kairieji apkaltino žmogaus teisių normų nepaisymu ir abejotinių metodų taikymu kovoje su terorizmu. Gyventojų apklausų duomenimis, lapkričio mėn. ankščiau laiko šaukiami rinkimai dar labiau įtvirtins Ciler vadovaujamus dešiniuosius.

komisija. Tuo tarpu rugsėjo 20 d. Čečėnijos ginkluotųjų pajėgų štabo viršininkas Maščadovas įsakė čečėnams kariams sustabdyti nusiginklavimo eigą pirmiau apkaltinęs Maskvą ketinimu sukliudyti paliaubų susitarimą, pasirašytą liepos 30 d. „Rusai reikalauja padėti ginklus kokių neturime“, parieškė Moščadovas. Jis taip pat teigė, kad Maskvos kariai toliau užplūdinėja įvairus čečėnų kaimus šalies pietuose. Pažymėtina, kad prie derybų stalo daugiau kaip savaitę nebesimatė rusų štabo viršininko Romanovo. Padėtį apsunkino du čečėnų antpuoliai. Grozne sprogmenimis buvo pasikėsinta į vilkstinę, kurioje keliavo Rusijos saugumo tarybos sekretorius Lobovas. Maždaug tuo pačiu metu čečėnai išsprogdino stambiausią Grozne naftos perdūrimo įmonę.

Vatikano Radijo Tarptautinė
Panorama

Čečėnija

Taikos procesas šioje Respublikoje tęsiasi, bet ji tebestabdo įvairios kiltų. Rugsėjo 22 d. Grozne turėjo susitikti ugnies nutraukimo stebėtojų bendra

M.Gorbačiovas prašė Suomijos pagalbos

Buvęs Sov. S-gos vadovas Michailas Gorbačiovas buvo labai susirūpinęs Baltijos šalių nepriklausomybės siekiu ir prašė Suomijos prez. Mauno Koivisto pagalbos, rašoma eksprezidento atsiminimų knygoje.

M.Gorbačiovas kreipėsi į M.Koivistą pagalbos per 1990 metų ESBK konferenciją Paryžiuje lapkritį. Jis baiminosi dėl Estijos, Lietuvos ir Latvijos nepriklausomybės siekių. Baltijos šalys reikalavo iš Maskvos

nepriklausomybės ir norėjo dalyvauti Paryžiaus susitikime.

„Gorbačiovas buvo neramus. Jis suėmė mane už abiejų rankų ir pasakė: „Aš esu didelėje bėdoje. Ar galite man padėti?“ - rašo M.Koivistas. Jis pažadėjo apie M.Gorbačiovo problemas užsiminti JAV prez. G.Bushui. Tačiau pastarasis nebuvo pasiruošęs svarstyti Sovietų Sąjungos problemų. Gruodį atsistatydino tuometinis Sov. S-gos užsien.r.min.Eduardas Ševardnadzė, įspėdamas apie artėjantį diktatą. 1991 metais Baltijos šalys paskelbė nepriklausomybę. M.Koivistas 12 metų buvo Suomijos prez. ir daug kartų susitiko su JAV ir SSRS vadovais. „L.R.“

kad būtų galima laikytis bendros linijos, organizuojant jaunimo sielovadą ir paramą jam. Verta atskirai paminėti prie Fatimos šventovės dirbančių dvasininkų pastangas, kurių dėka tūkstančiai jaunuolių buvo paskatinti darbu su bendraamžiais vyskupijose.

Portugalijos bažnyčia jaučia atsakomybę pateikti savo šalies paaugliams bei jaunuoliams jų siekiam atitinkančius modelius, suvokia pareigą skatinti juose misijinę pasiuntinybę. Šiuo metu

Portugalijoje laikomasi nuomonės, jog geriausias būdas vaisingai jaunimo sielovadai - kurti grupes, kuriose jaunimas dalijasi atsakomybe su visa bendruomene. Taip pratinamasi prie organizuoto gyvenimo, bendros visų tikinčiųjų atsakomybės, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar socialinės padėties. Tai galimybė nedidelėje bendruomenėje gyventi pagal Evangeliją. Portugalijos jaunimas mokosi iš naujo atrasti Kristų. Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane